

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Євдошенко В'ячеслава Петровича «Пошкодження довгих кісток у постраждалих внаслідок дорожньо-транспортних пригод» представлену на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 – «травматологія та ортопедія»

Актуальність обраної теми дисертаційної роботи. Вдосконалення медичної допомоги постраждалим внаслідок дорожньо-транспортних пригод на протязі багатьох років не втрачає своєї медико – соціальної актуальності, адже автодорожній травматизм складає майже 50,0 % травм, пов'язаних зі смертністю серед населення. Навіть у розвинутих країнах світу на 100 постраждалих у ДТП гине від 2 до 8 % , а за даними вітчизняних досліджень – від 24 до 60 %). Збільшення інтенсивності та швидкості автомобільного руху корелює з підвищенням відсотка аварій, внаслідок яких постраждалі отримують високоенергетичні, здебільшого множинні та поєднані пошкодження.

Переломи довгих кісток, за різними даними, діагностують у 50,4 - 72,1 % постраждалих з політравмою, при цьому травми кінцівок вважають домінуючими у 19,5 - 61 % випадків. Але клініко-епідеміологічна та клініко-нозологічна структури пошкоджень довгих кісток у постраждалих внаслідок дорожньо-транспортних пригод, ефективність застосування сучасних медичних технологій на ранньому госпітальному етапі на сьогодні досліджені недостатньо, що негативно впливає на результати проведення лікувально-діагностичних заходів. Вищевикладене обумовлює актуальність обраної автором теми дисертаційної роботи, доцільність та перспективність досліджень, спрямованих на підвищення рівня виживаності постраждалих з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод на ранньому госпітальному етапі надання медичної допомоги.

Зв'язок роботи з державними та галузевими науковими програмами. дисертації Дисертаційна робота виконана за планом науково-дослідних робіт Державного закладу «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я

України» («Розробити клініко-організаційні принципи функціонування, структуру та кадрово-матеріальний ресурс системи надання екстреної медичної допомоги при дорожньо-транспортних пригодах», держреєстрація № 0113U002107. У межах теми автор проаналізував наукову літературу, відібрав дані первинної документації, виконав клінічні спостереження. Безпосередньо брав участь у хірургічному лікуванні постраждалих з травматичними ушкодженнями довгих кісток, проаналізував результати дослідження).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Оцінка обґрунтованості наукових положень дисертації, їх достовірності та новизни.

Дисертаційна робота виконана на високому методологічному рівні, Основні наукові положення закономірно впливають із змісту дисертації, переконливо обґрунтовані та базуються на вірогідних результатах проведених автором досліджень.

Достовірність дослідження забезпечена використанням сучасних, адекватних меті та завданням роботи методів: клінічного – для визначення клініко-епідеміологічних, клініко-нозологічних характеристик пошкоджень довгих кісток у постраждалих внаслідок дорожньо-транспортних пригод; бібліосимантичного – для вивчення основних медичних підходів до організації медичної допомоги постраждалим з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод. Також автором застосовувались стандартизовані системи оцінки – для визначення тяжкості стану постраждалих; променева діагностика – (ультрасонографічне дослідження, комп'ютерна томографія, рентгенографія) – для верифікації діагнозів; управління клінічними ризиками – для прогнозування перебігу травматичного процесу у постраждалих з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод; експертна оцінка – для визначення адекватності та ефективності надання екстреної медичної допомоги постраждалим.

Отримані результати були оброблені методами непараметричної кореляційної статистики, та наочно висвітлені за допомогою графічного метода.

Висновки відповідають завданням роботи, добре обґрунтовані і підтверджені результатами впровадження у роботу закладів охорони здоров'я.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація має переконливо обґрунтовану наукову новизну, яка полягає в тому, що автором уперше визначена клініко-епідеміологічна та клініко-нозологічна структура пошкоджень довгих кісток у постраждалих внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

Також уперше науково верифіковані клінічні результативні ризики виникнення летального результату перебігу травматичного процесу в постраждалих з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

Уперше проведений клінічний аналіз ефективності та визначені недоліки застосування медичних технологій лікування постраждалих з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод на ранньому госпітальному етапі в умовах міської лікарні.

Дисертантом уперше розроблені та впроваджені уніфікована протокольна схема надання медичної допомоги постраждалим з політравмою з ушкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод та протокол прийняття клініко-організаційного рішення щодо виконання в них хірургічних втручань.

Практичне значення результатів дослідження.

Реалізація уніфікованої протокольної схеми надання медичної допомоги та протокол прийняття клініко-організаційного рішення щодо виконання хірургічних втручань постраждалим з політравмою з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод дають змогу підвищити рівень ефективності та адекватності надання медичної допомоги та, як наслідок, підвищити виживаність вказаного контингенту постраждалих.

Стислий зміст та загальна оцінка дисертації.

Дисертація складається зі вступу, семи розділів власних досліджень, узагальнення їх результатів, висновків, практичних рекомендацій, додатків, списку літератури з 172 джерел (з них 91 англomовне).

Роботу викладено українською мовою на 172 сторінках машинописного тексту, ілюстровано 64 таблицями і 2 малюнками.

Вступ має необхідні структурні частини (актуальність, мета й задачі дослідження, його, наукова новизна, практичне значення, апробація результатів). Дисертант переконливо обґрунтовує актуальність обраної теми, визначає мету роботи. Сформульовані автором завдання дослідження конкретні та повністю впливають із поставленої мети. Коректно обрані об'єкт та предмет дисертації.

Особистий внесок автора у виконанні проведених досліджень більш ніж достатній. Матеріали дисертації апробовані на численних вітчизняних та міжнародних фахових наукових форумах.

Наведена у вступі інформація чітка та повна.

У **першому** розділі дисертації подано аналітичний огляд літератури стосовно сучасного стану досліджень пошкоджень довгих кісток у постраждалих внаслідок дорожньо-транспортних пригод. В чотирьох підрозділах розглянуті питання дорожньо-транспортного травматизму як медико-соціальної проблеми, особливості пошкоджень кінцівок внаслідок дорожньо-транспортних полі травм, сучасна тактика їх лікування.

Слід відзначити, що автором проведено ретельний аналіз достатньої кількості сучасних літературних джерел, що дає вичерпну інформацію щодо стану досліджуваної проблеми та висвітлює суперечливі питання та перспективні напрямки подальших наукових розробок.

Другий розділ дисертації присвячено програмно-методологічному забезпеченню та загальній методиці дослідження, а саме визначенню необхідного та достатнього масиву дослідження, формуванню фактичної бази даних дослідження, методологія аналізу фактичного матеріалу дослідження та контролю ефективності впровадження.

Аргументи дисертанта щодо відповідності методологічного забезпечення роботи її меті та завданням не викликають сумніву. Коректність та інформативність використаних в роботі сучасних методів забезпечують беззаперечну вірогідність отриманих автором наукових даних.

Третій розділ висвітлює аналіз клініко-епідеміологічних характеристик контингенту постраждалих з пошкодженням довгих кісток внаслідок автотранспортних пригод як компоненту політравми, а саме розподілу за статтю та віком, особливості травмогенезу та участі у дорожньому русі контингенту постраждалих з політравмою.

Четвертий розділ «Аналіз клініко-нозологічних характеристик контингенту постраждалих з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод, як компоненту політравми» містить характеристику досліджуваних пацієнтів за ознакою пошкодження анатомо-функціональних ділянок.

П'ятий розділ присвячено клінічному аналізу надання медичної допомоги постраждалим з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод, як компоненту політравми на госпітальному етапі. В його п'яти підрозділах наведено аналіз необхідності діагностичних заходів, потреби та проведення лікувальних заходів на ранньому госпітальному етапі. Окремо розглядаються дослідження необхідності проведення інтенсивної терапії та аналіз проведення хірургічних втручань із метою корекції пошкоджень довгих кісток.

Шостий розділ містить оцінку клінічних результативних ризиків виникнення летального результату перебігу травматичного процесу, пов'язаних із клініко - епідеміологічними ризикстворювальними факторами та клініко - нозологічними ризикстворювальними факторами

Сьомий розділ висвітлює клініко-організаційні та медико-технологічні засади лікування постраждалих з пошкодженням довгих кісток, як компоненту політравми внаслідок дорожньо-транспортних пригод та оцінювання ефективності застосування розробленої уніфікованої протокольної схеми.

Восьмий розділ присвячено аналізу і узагальненню результатів дослідження. Автором доведено, що уніфіковану протокольну схему надання медичної допомоги постраждалим з політравмою з пошкодженням довгих кісток

внаслідок ДТП можна вважати ефективною та адекватною для визначення тактики ведення зазначеної категорії постраждалих

Висновки логічно витікають з матеріалу дослідження, добре обґрунтовані, відповідають завданням та меті роботи.

В практичних рекомендаціях пропонується застосовувати розроблену автором уніфіковану протокольну схему надання медичної допомоги постраждалим з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод та протокол прийняття клініко-організаційного рішення щодо виконання хірургічних втручань таким пацієнтам.

За матеріалами дисертації опубліковано 8 наукових робіт, у тому числі 6 статей у наукових фахових виданнях та 2 роботи в матеріалах наукових конференцій. Матеріали роботи оприлюднені на наукових форумах різного рівня.

Автореферат відповідає змісту дисертації.

Результати досліджень впроваджено в клінічну практику Державної установи "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І.Ситенка НАМН України", КЗОЗ "Обласна клінічна лікарня – центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф", КЗОЗ "Харківська обласна клінічна травматологічна лікарня", Комунального закладу Львівської обласної ради "Західноукраїнський спеціалізований медичний центр", а також у навчальному процесі профільних кафедр Харківського національного медичного університету МОЗ України, ДВНЗ "Ужгородський національний університет" МОН України.

Робота написана на високому науковому рівні, але при детальному ознайомленні з матеріалом виникає ряд запитань:

1. Чим обумовлений аналіз впливу обсягу проведених хірургічних втручань на ефективність надання медичної допомоги постраждалим з ушкодженнями довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод за кількісними, а не за анатомо - технологічними ознаками?

2. Чим пояснюється достатньо широке використання гіпсових пов'язок і скелетного витягування у випадках не передбачених протоколом надання медичної допомоги постраждалим з політравмою?

3.Таблиці, які ілюструють динаміку розподілу клінічних результативних ризиків летальності пацієнтів основної та контрольної груп наведені у додатку А з відповідним посиланням у розділі 7.3 «Оцінювання ефективності застосування розробленої уніфікованої протокольної схеми». Чи не варто було таку важливу інформацію, обсяг якої складає усього 6 сторінок розташувати в основному тексті дисертації і певним чином віддзеркалити її у авторефераті ?

Вказані запитання носять дискусійний характер та, як і поодинокі термінологічні та технічні похибки, не зменшують наукову цінність дисертаційної роботи та її позитивну оцінку

Висновок

Дисертаційна робота Євдошенко В'ячеслава Петровича «Пошкодження довгих кісток у постраждалих внаслідок дорожньо-транспортних пригод" яка представлена на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 – «травматологія та ортопедія» є самостійним і завершеним науковим дослідженням, в якому вирішено важливе наукове завдання підвищення виживаності постраждалих з пошкодженням довгих кісток внаслідок дорожньо-транспортних пригод шляхом покращення ефективності діагностики та лікування на ранньому госпітальному етапі на підставі розробки та впровадження сучасної протокольної схеми надання медичної допомоги із застосування ризик-орієнтованого підходу.

Дисертацію виконано на достатній кількості клінічного матеріалу з використанням сучасних методів досліджень. Мета роботи досягнута, завдання вирішені, висновки переконливі та відповідають завданням і меті наукової праці.

Отримані результати науково обґрунтовані і висвітлені в опублікованих роботах. Зміст автореферату відображає основні положення дисертації.

Результати дослідження мають важливе клінічне значення і впроваджено в практичну роботу спеціалізованих клінік.

Вище викладене дозволяє зробити висновок, що дисертаційна робота за актуальністю, методичним рівнем і обсягом досліджень, науковою новизною,

теоретичним і практичним значенням отриманих результатів, обґрунтуванням висновків повністю відповідає вимогам п. 11 "Порядку присудження ... ", а дисертант гідний присудження йому наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент

Зав. кафедрою фізичної
реабілітації та спортивної медицини
Харківського національного
медичного університету МОЗ України
докт.мед. наук, професор

Істомін А.Г.

*Членом до
ради 11.03.16р.*